

۱- به اطلاعات داده شده در مسئله ..... می گویند.

۲- مجموع زاویه های داخلی هر مثلث ..... درجه است.

۳- به استدلالی که موضوع مورد نظر را به درستی نتیجه دهد ..... می گوئیم.

۴- دلیل آوردن و استفاده از دانسته های قبلی برای معلوم کردن موضوعی که در ابتدا مجهول بوده است را ..... می نامند. (اثبات، استدلال)

۵- در مسئله « آیا در هر متوازی الاضلاع زاویه های روبرو با هم برابرند » متوازی الاضلاع بودن شکل ..... مسئله است.

*****

جملات درست و نادرست را مشخص کنید.

۶- دو لوزی دلخواه همواره متشابه اند **حسین**

۷- دو مثلث متساوی الاضلاع دلخواه متشابهند. **ب**

۱ در هر مربع ضلع ها با هم برابرند.
 ۲ در چهار ضلعی ABCD ضلع ها برابر نیستند.
 نتیجه ← چهار ضلعی ABCD مربع نیست. **دریس**

*****

چهارگزینه ای

۷- اگر در یک لوزی دارای زاویه ۵۰ درجه و لوزی دیگری دارای زاویه ..... باشد، دو لوزی متشابه اند.

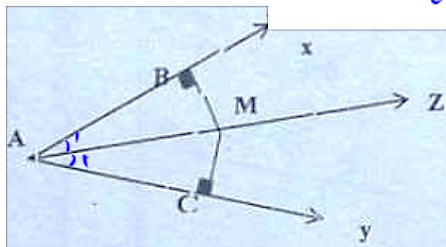
- ۴) ۷۵°   ۳) ۱۲۰°   ۲) ۱۰۰°   ۱) ۴۰°

*****

سوالات تشریحی

۸-الف) ثابت کنید هر نقطه روی نیم ساز زاویه xAy از ضلع های Ax و Ay به یک فاصله است.

MB = MC **کج**

$$\left. \begin{matrix} \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \\ AM = AM \end{matrix} \right\} \Rightarrow \Delta AMB \cong \Delta AMC$$

ل.ا
MB = MC

ب) دو مربع متشابه اند و نسبت تشابه آنها $\frac{3}{5}$ است. اگر ضلع مربع بزرگتر ۳۰ سانتی متر باشد، ضلع مربع کوچکتر چقدر است؟

$$\frac{\text{مربع کوچکتر}}{\text{مربع بزرگتر}} = \frac{3}{5} = \frac{x}{30}$$

$$x = 18$$

۹- در یک نقشه، مقیاس ۱ به ۲۰۰۰ است. فاصله ی دو نقطه روی نقشه ۳ سانتی متر است. فاصله ی این دو نقطه در اندازه واقعی چند سانتی متر است؟

$$\frac{\text{نقشه}}{\text{واقعی}} = \frac{1}{2000} = \frac{3}{x}$$

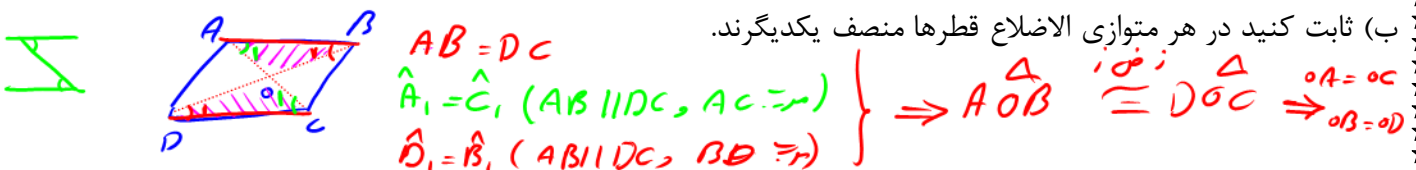
$$x = 3 \times 2000 = 6000 \text{ متر}$$

۱۰- الف) در یک نقشه مقیاس $\frac{1}{300}$ است. فاصله دو نقطه در نقشه ۴ سانتی متر است. فاصله واقعی این دو نقطه چند سانتی متر است؟

$$\frac{1}{300} = \frac{4}{x}$$

$$x = 300 \times 4 = 1200 \text{ متر}$$

ب) ثابت کنید در هر متوازی الاضلاع قطرهای منصف یکدیگرند.

۱۱- در یک نقشه مقیاس ۱ به ۳۰۰ است، فاصله دو نقطه در اندازه واقعی ۱۲۰۰ سانتی متر است. فاصله این دو نقطه روی نقشه چند سانتی متر است؟

$$\frac{\text{نقشه}}{\text{واقعی}} = \frac{1}{300} = \frac{x}{1200}$$

$$x = 4$$

۱۲- دو لوزی متشابه اند و نسبت تشابه آن ها $\frac{3}{5}$ است. اگر اندازه ضلع لوزی بزرگ ۲۰ سانتی متر باشد، اندازه ضلع لوزی کوچک تر چند سانتی متر است؟

$$\frac{3}{5} = \frac{x}{20} \Rightarrow 5x = 60 \Rightarrow x = \frac{60}{5} = 12$$

۱۳- ثابت کنید هر نقطه که روی نیمساز زاویه قرار دارد از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است.

$$\frac{5}{10} = \frac{3}{x-2}$$

۱۴- مستطیلی به طول ۱۰ و عرض $x-2$ با مستطیل دیگر به طول ۵ و عرض ۳ متشابه است.

الف) مقدار x را پیدا کنید.

ب) نسبت تشابه دو مستطیل چه عددی است؟

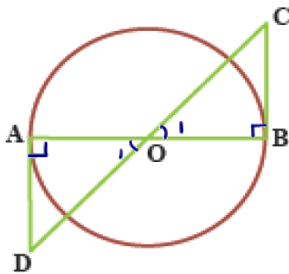
۱۵- دو مربع متشابه اند و نسبت تشابه آن ها $\frac{5}{6}$ است. اگر اندازه ی ضلع مربع کوچک ۲۰ سانتی متر باشد، اندازه ضلع مربع بزرگ چقدر است؟

$$\frac{5}{6} = \frac{20}{x} \Rightarrow 5x = 120 \Rightarrow x = \frac{120}{5} = 24$$

آیا استدلال زیر صحیح است؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

در هر مربع، زاویه ها با هم برابرند. $\left\{ \begin{array}{l} \text{چهارضلعی } ABCD \text{ مربع نیست.} \\ \text{همه زاویه های } ABCD \text{ با هم برابر نیستند.} \end{array} \right. \Rightarrow$

در شکل مقابل O مرکز دایره است و BC و AD بر دایره مماس اند. ثابت کنید $AD=BC$.

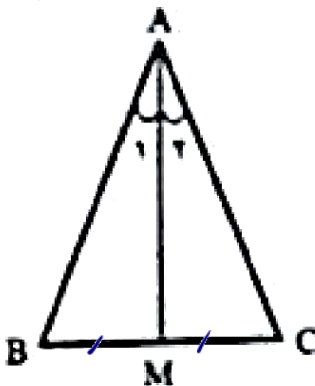

$$\left. \begin{array}{l} \hat{\alpha}_1 = \hat{\alpha}_2 \\ OA = OB \\ \hat{A} = \hat{B} = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta COB \cong \Delta DOA \Rightarrow AD = BC$$

*****

در مثلث متساوی الساقین ABC، نیمساز زاویه A را رسم کردیم.

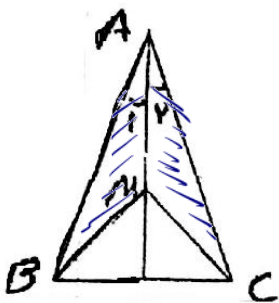
با کامل کردن جاهای خالی، ثابت کنید: $BM=MC$

$$\left. \begin{array}{l} AB = AC \text{ (فرض)} \\ AM = AM \text{ (ضلع مشترک)} \\ \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \text{ (فرض)} \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{قضی رضی}} \Delta ABM \cong \Delta AMC \Rightarrow BM = MC$$

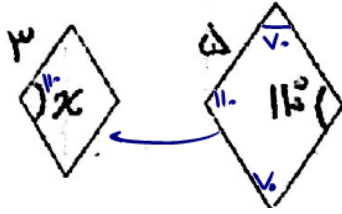
نشان دهید که در هر مثلث متساوی الساقین، فاصله هر نقطه دلخواه روی نیمساز زاویه راس از دوسر قاعده، به یک اندازه است.

$$MB = MC$$

$$\left. \begin{array}{l} AB = AC \\ AM = AM \\ \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta AMB \cong \Delta AMC \Rightarrow MB = MC$$

.....

دولوزی مقابل متشابه هستند.

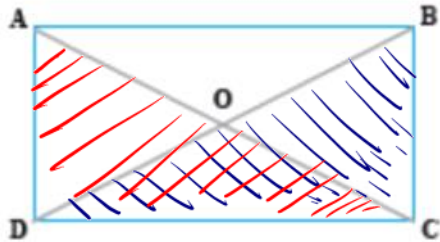
$$\frac{3}{5} = \frac{4}{5}$$

الف) نسبت تشابه آنها را بنویسید.

ب) اندازه زاویه خواسته شده را بنویسید.

*****

می خواهیم ثابت کنیم قطرهای مستطیل مساوی هستند. جاهای خالی را پر کنید.

فرض: ABCD مستطیل است.

حکم: قطرهای مستطیل، مساوی است.

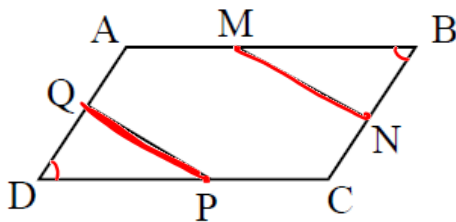
$$AC = BD$$

$$\left. \begin{array}{l} BC = AD \\ DC = DC \\ \hat{C} = \hat{D} = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \text{ض. زنی}$$

$$\text{فرض: } \left\{ \begin{array}{l} \hat{A} = \hat{B} = \hat{C} = \hat{D} = 90^\circ \\ AB = DC \\ AB \parallel DC \\ AD = BC \\ AD \parallel BC \end{array} \right. \quad \text{حکم: } AC = BD$$

*****

در شکل مقابل ABCD متوازی الاضلاع است و M و N و P و Q وسط های اضلاع متوازی الاضلاع است.

$$\left. \begin{array}{l} \hat{D} = \hat{B} \\ DP = MB \\ DQ = BN \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle MNB \cong \triangle DQP$$

ثابت کنید: $\overline{MN} = \overline{PQ}$

.....

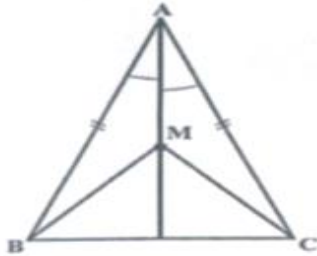
سبز

الف) آیا استدلال زیر درست است؟

هر مستطیل یک متوازی الاضلاع است.
 چهارضلعی ABCD متوازی الاضلاع است. ← ABCD مستطیل است.
 (ب) جاهای خالی را در حل مسئله زیر تکمیل کنید.

مسئله: نشان دهید در هر مثلث متساوی الساقین، فاصله هر نقطه دلخواه روی نیمساز زاویه رأس از دو سر قاعده، برابر است: $(MB = MC)$

اثبات:

فرض	$\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ و.....
حکم	.....

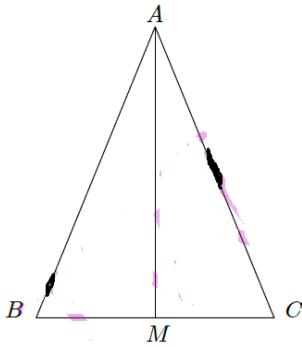
$AB = AC$ } $\Rightarrow \triangle AMB \cong \triangle AMC \Rightarrow$ .....
 (.....)

*****

در مثلث متساوی الساقین ABC، میانه AM را رسم کرده ایم. با توجه به قسمت های الف) و ب) فرض و حکم مسئله را مشخص کنید.

فرض: { حکم .....

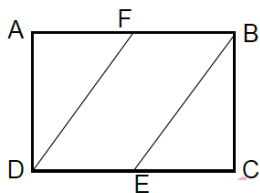
الف) ثابت کنید مثلث های AMB و AMC همنهشت هستند.

ب) چرا AM نیمساز زاویه $\hat{A}$ است؟

*****

در شکل مقابل اگر F و E وسط ضلع های $\overline{AB}$ و $\overline{CD}$ قرار گرفته باشند، دو مثلث ADF و BCD به چه حالتی همنهشت هستند. (ABCD مستطیل است و ضمناً حکم و فرض را مشخص کنید)

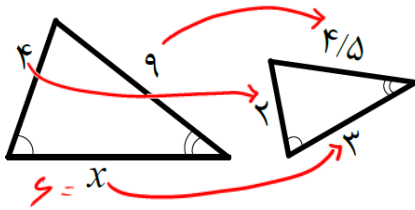

*****

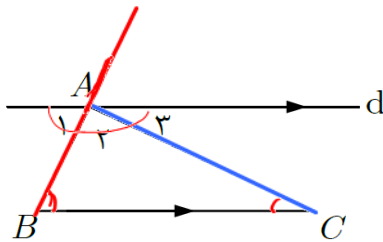
الف) آیا استدلال زیر درست است؟

در هر مربع، ضلع‌ها با هم برابرند.
چهارضلعی $ABCD$ مربع نیست
← همه ضلع‌های $ABCD$ با هم برابر نیستند

ب) در شکل مقابل دو مثلث با هم متشابه‌اند. نسبت تشابه این دو مثلث چقدر است؟ مقدار x را پیدا کنید.

در شکل مقابل خط d موازی BC رسم شده است. ثابت کنید مجموع زاویه‌های داخلی مثلث ABC برابر

۱۸۰ درجه است.

$$\hat{C} = \hat{A}_2 \quad d \parallel BC, AC \text{ برش}$$

$$\hat{B} = \hat{A}_1 \quad d \parallel BC, AB \text{ برش}$$

$$\hat{A}_1 + \hat{A}_2 + \hat{A}_3 = 180^\circ$$

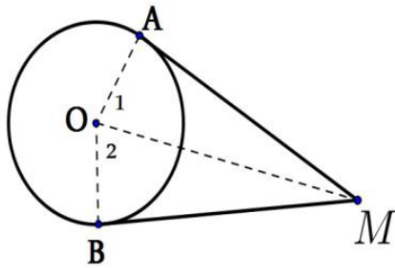
$$\hat{B} + \hat{A}_2 + \hat{C} = 180 \quad \text{مجموع}$$

از نقطه M خارج از دایره، دو مماس MA و MB را بر دایره رسم کرده ایم.

در زیر اثباتی آورده شده است که نشان می‌دهد، اندازه این دو مماس با هم برابر هستند. (O مرکز دایره است)

الف) اشکال استدلال داده شده را بیابید و آن را اصلاح کنید.

اثبات: ابتدا همنهشتی دو مثلث OAM و OBM را اثبات می‌کنیم.

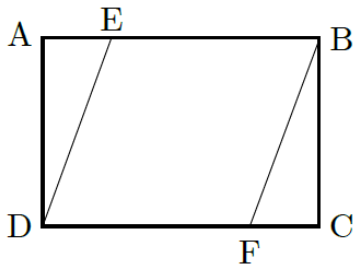
$$\left. \begin{array}{l} OM = OM \\ \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \\ OA = OB \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle OAM \cong \triangle OBM \quad (\text{ض ز ض})$$

از تساوی اجزای متناظر این دو مثلث نتیجه می‌گیریم که $AM = BM$ می‌باشد.

ب) آیا می‌توان با استدلالی مشابه، این خاصیت را به هر نقطه دیگر نیز تعمیم داد و گفت به طور کلی طول دو مماسی که از

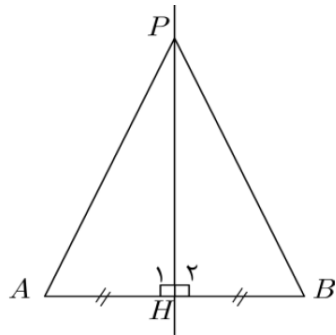
هر نقطه واقع در خارج دایره، بر دایره رسم می‌شود، مساوی است؟ چرا؟

الف) در مستطیل مقابل $AE = FC$ ثابت کنید؛ $DE = BF$.

ب) مستطیلی به ابعاد ۷ و $\frac{4}{5}$ با مستطیل دیگری که طول و عرض آن به ترتیب $3x - 1$ و ۹ می‌باشد، متشابه است. مقدار x را به دست آورید.

*****

$$\text{فرض: } \begin{cases} \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \\ AH = HB \end{cases} \text{ حکم: } AP = PB$$

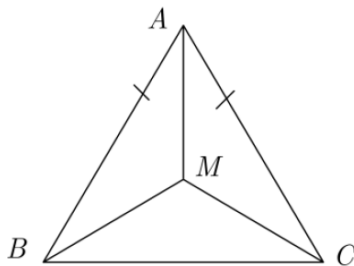
الف) در زیر پاره خطی دلخواه رسم و روی عمود منصف آن نقطه‌ای در نظر می‌گیریم. ثابت می‌کنیم آن نقطه دارای فاصله برابر از دو سر پاره خط است. کامل کنید.

$$\left. \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \\ \dots\dots\dots \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle AHP = \triangle BHP \Rightarrow AP = PB$$

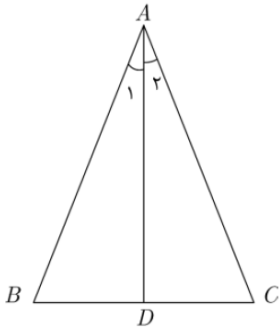
ب) علت اینکه این نتیجه برای همه نقاط روی عمود منصف درست است (به جز خود H که آن نیز طبق فرض بدیهی است)، را بیان کنید.

*****

مثلث ABC متساوی الساقین است و AM نیم ساز زاویه A است. دلیل متساوی الساقین بودن مثلث MBC را بنویسید.

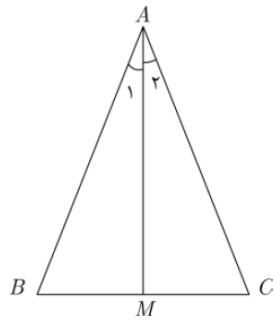

*****

مثلث ABC متساوی الساقین است و AD نیمساز زاویه A است.
ثابت کنید AD میانه نیز هست.

*****

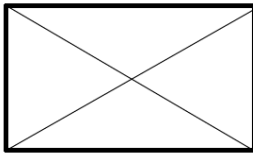
در مثلث متساوی الساقین ABC ، نیمساز زاویه A را رسم کرده‌ایم.

با کامل کردن جاهای خالی، ثابت کنید: $BM=MC$

$$\left. \begin{array}{l} AB = \dots\dots\dots \text{ (فرض)} \\ AM = AM \text{ (ضلع مشترک)} \\ \hat{A} = \dots\dots\dots \text{ (فرض)} \end{array} \right\} \xrightarrow{(\dots\dots\dots)} \triangle ABM = \triangle AMC \Rightarrow \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$$

*****

ثابت کنید در هر مستطیل قطرها با یکدیگر برابرند. (فرض و حکم را بنویسید)

فرض: .....

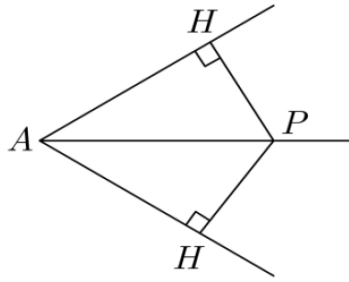
حکم: .....

.....

مثلث ABC با اضلاع 3 ، 5 و 7 با مثلث DEF با اضلاع $x-1$ ، 15 و $2y+3$ متشابه است. مقادیر x و y را بیابید.

$$(2y + 3 > 15 > x - 1)$$

علی برای اینکه ثابت کند «هر نقطه روی نیمساز زاویه از دو ضلع آن زاویه با یک فاصله است» استدلال زیر را نوشته است:
الف) اثبات او را کامل کنید.

اثبات: ابتدا نقطه‌ای دلخواه مانند P را روی نیمساز زاویه A قرار می‌دهیم و از P بر دو ضلع زاویه عمود رسم می‌کنیم. بنابراین داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \hat{H} = \hat{H}' = 90^\circ \\ \overline{AP} = \overline{AP} \\ \dots\dots\dots \end{array} \right\} \left. \begin{array}{l} \triangle AHP \cong \triangle AH'P \\ \text{بنا به حالت} \\ (\dots\dots\dots) \end{array} \right\} \rightarrow \dots\dots\dots$$

به این ترتیب نتیجه می‌گیریم هر نقطه روی نیمساز زاویه از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است.
ب) آیا نتیجه بالا برای هر نقطه روی نیمساز برقرار است؟

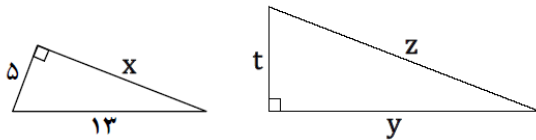
*****

دو مثلث ABC و MNP متشابهند. اگر اضلاع مثلث ABC به ترتیب 2 ، $5/2$ ، 4 باشد و اضلاع مثلث MNP به ترتیب $x+1$ ، 5 و $2x+2$ باشد.

الف) نسبت تشابه دو مثلث را پیدا کنید.

ب) اندازه اضلاع نامعلوم مثلث MNP را محاسبه کنید و x را بدست آورید.

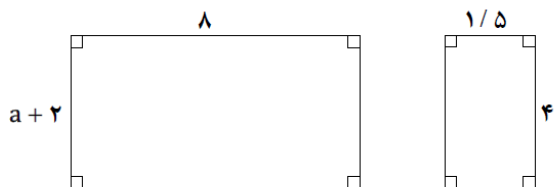
*****

دو مثلث زیر متشابه هستند و نسبت تشابه آن‌ها $\frac{3}{2}$ است.

مقدار t ، x ، y و z را به دست آورید.

*****

الف) اگر دو مستطیل مقابل متشابه باشند، مقدار a چه قدر است؟

ب) در یک نقشه مقیاس $\frac{1}{300}$ است، فاصله دو نقطه روی نقشه 4 سانتی‌متر است. فاصله واقعی این دو نقطه چند

متر است؟